

zaaknummer 2013 W 1127(1)

17 december 2014

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. S. van Schaik, advocaat te Uden,

tegen:

wijlen **[naam]**,
geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens haar leven lid van de Congregatie van de Zusters van Liefde.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 30 juni 2014. Op 11 september 2014 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van zuster [naam], Algemeen Overste van de Congregatie van de Zusters van Liefde. Op 27 november 2014 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen met zijn echtgenote en heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. S. van Schaik.

Namens de Congregatie zijn verschenen zuster [naam], Algemeen Overste van de Congregatie van de Zusters van Liefde en zuster [naam], voormalig Algemeen Overste van deze congregatie.

2. De klacht (zakelijk weergegeven)

2.1. Klager komt uit een streng katholiek gezin. Hij was het zevende kind van de in totaal tien kinderen die het gezin telde. Op vierjarige leeftijd ging klager samen met een ouder broertje naar de Bewaarschool te [plaats]. Deze school stond onder leiding van de Zusters van Liefde. Aangeklaagde was werkzaam op deze school en had daar de leiding.

Op de school was het gebruikelijk dat wanneer een kind naar de wc ging en klaar was, het kind op de deur van de wc klopte zodat een van de nonnen de billen van het kind kon schoonvegen en de kleding kon fatsoeneren.

In het eerste schooljaar gebeurde het volgende: klager zat op het toilet en klopte op de deur, omdat hij klaar was. Aangeklaagde kwam binnen. Klager had dit niet verwacht. Hij verwachtte een andere non die dit normaal gesproken deed. Vervolgens poetste aangeklaagde

met een bezweet gezicht en al hijgende, de penis van klager met een nat papiertje. Klager had geen goed gevoel bij deze gebeurtenis. Achteraf, toen klager 11 jaar oud was heeft klager zich gerealiseerd dat aangeklaagde probeerde de penis van klager stijf te maken en op dat moment mogelijk zelf een orgasme kreeg.

Na deze gebeurtenis wilde klager niet meer naar school. Ook wilde hij vanaf dat moment alleen nog maar door de andere zuster geholpen worden als hij naar de wc was geweest.

Verder herinnert klager zich dat hij nadien van aangeklaagde vlechtwerkjes moest maken die vervolgens door aangeklaagde kapot getrokken werden.

Klager zat twee jaar op de Bewaarschool. De gebeurtenis op de wc heeft een keer plaatsgevonden.

2.2. Ongeveer 20 jaar geleden is klager naar het RIAGG gegaan, omdat hij last had van woedeaanvallen. Deze woedeaanvallen wijt klager onder andere aan het seksueel misbruik door aangeklaagde. Als klein jongetje was klager namelijk rustig, ietwat verlegen en had geen last van woedeaanvallen. Door de vele woedeaanvallen dreigde het huwelijk van klager stuk te lopen. De hulp die klager zocht mocht niet baten. De woedeaanvallen bleven.

In 1988 heeft klager het misbruik met zijn vrouw besproken. Door de echtgenote van klager is hieromtrent een schriftelijke verklaring opgesteld gedateerd 7 september 2014.

Als gevolg van de slechte ervaringen die klager had, heeft hij nooit echt vrienden gehad. Klager is erg wantrouwend geworden na het seksueel misbruik. Achter de gewoonste dingen zoekt hij iets.

Mede naar aanleiding van zijn ervaring met aangeklaagde, heeft klager hier een boek over geschreven genaamd '[titel]'.

2.3. Klager verzoekt de Klachtencommissie zijn klacht gegrond te verklaren, zodat hij hetgeen hem is overkomen kan verwerken. Voorts wenst klager begrip, erkenning en excuses te ontvangen van het kerkelijk instituut.

Klager wenst dat de door hem geleden schade financieel gecompenseerd wordt.

3. De reactie (zakelijk weergegeven)

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. De Algemeen Overste heeft in haar schriftelijke reactie gesteld dat uit de persoonskaart van aangeklaagde volgt dat zij vanaf [dag] [maand] [jaar] tot 1957 als kleuterleidster in [plaats] werkte. Tegen aangeklaagde zijn nooit eerder klachten ingediend en de enige nog in leven zijnde medezuster heeft over aangeklaagde gezegd dat zij onopvallende en rustige zuster was.

De Algemeen Overste heeft in haar schriftelijke reactie een aantal vraagpunten aan de orde gesteld die na lezing van de klacht van klager zijn ontstaan. Deze vragen zijn op de zitting aan de orde geweest en behoeven geen nadere bespreking.

Wanneer de Klachtencommissie het gestelde seksueel misbruik aannemelijk acht, dan rest niets anders dan het misbruik te erkennen en verontschuldigen aan te bieden, aldus de Algemeen Overste.

4. De beoordeling

4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. De Klachtencommissie stelt vast dat het op kleuterscholen niet ongewoon was en is dat kleine kinderen door leerkrachten uit overwegingen van hygiëne werden of worden geholpen met het afvegen van de billen en geslachtsdelen en het aantrekken van de kleding, nadat zij naar de wc zijn geweest. Ook ten tijde van het door klager beschreven gebeurde was dit niet ongebruikelijk.

Bij de mondelinge toelichting door klager tijdens de zitting is naar voren gekomen dat hij, nadat hij naar het toilet was geweest op de deur klopte waarna aangeklaagde binnen kwam en met een nat papiertje zijn penis afveegde. Dit past dus bij het hygiëne beleid dat destijds op scholen niet ongebruikelijk was. Dat klager het onprettig vond om door aangeklaagde op deze wijze schoongemaakt te worden moge zo zijn maar dat is op zichzelf onvoldoende om de gestelde gedraging aan te merken als seksueel misbruik in de zin van de Procedure. De Klachtencommissie beschouwt in dit verband klagers verklaring dat aangeklaagde een nat papiertje als een aanwijzing dat klagers penis alleen uit hygiënische overwegingen werd aangeraakt door aangeklaagde. Nu er geen bijkomende omstandigheden zijn gebleken die maken dat de gestelde gedraging van aangeklaagde als seksueel misbruik moet worden aangemerkt, is de Klachtencommissie van oordeel dat die gedraging niet valt onder de definitie van seksueel misbruik, zoals opgenomen in artikel 1.3 van de Procedure. Klager is om die reden niet-ontvankelijk in zijn klacht ten aanzien van het gestelde seksuele misbruik gepleegd door aangeklaagde.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Overste van de Congregatie van de Zusters van Liefde de klacht niet-ontvankelijk te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 17 december 2014 door mr. T.F.A.M. Hoogenboom, voorzitter, W.A.M.C. Mol en drs. N.A.M. van Beelen, leden, bijgestaan door mr. L.P. Stapel, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klager verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.